

Οι λέξεις διαμορφώνουν την πραγματικότητα

Οδηγός για δημοσιογράφους που καλύπτουν
θέματα σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βασισμένο στο:

Pitkäranta, E. (2025). [Words Shape Reality - Guidelines for Journalists Reporting on Child Sexual Abuse](#). Save the Children Finland / Finnish Hotline Nettivihje.

Ελληνική μετάφραση και προσαρμογή:

SafeLine.gr - Ελληνική Ανοικτή Γραμμή Καταγγελιών για το παράνομο περιεχόμενο στο διαδίκτυο

Ελληνικό Κέντρο Ασφαλούς Διαδικτύου

Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας (ΙΤΕ)

Εισαγωγικό σημείωμα

Η διαδικτυακή σεξουαλική κακοποίηση παιδιών αποτελεί σοβαρή παραβίαση των δικαιωμάτων του παιδιού, μορφή βίας και κοινωνικό πρόβλημα με βαθιές και συχνά μακροχρόνιες συνέπειες. Η δημοσιογραφική κάλυψη τέτοιων υποθέσεων έχει καθοριστική σημασία. Μπορεί να ενημερώσει, να συμβάλει στην πρόληψη, να ενθαρρύνει την αναζήτηση βοήθειας και να ενισχύσει τη δημόσια κατανόηση του φαινομένου. Ταυτόχρονα, εάν δεν γίνεται με προσοχή, μπορεί να εκθέσει ένα παιδί, να αναπαράγει στερεότυπα, να μετατοπίσει την ευθύνη από τον δράστη ή να οδηγήσει σε δευτερογενή θυματοποίηση.

Ο παρών οδηγός αποτελεί ελληνική μετάφραση και προσαρμογή του οδηγού [Words Shape Reality – Guidelines for Journalists Reporting on Child Sexual Abuse](#), που εκδόθηκε από το [Save the Children Finland / Finnish Hotline Nettivihje](#). Η ελληνική έκδοση μεταφράστηκε και προσαρμόστηκε στα ελληνικά δεδομένα από τη [SafeLine.gr](#), την Ελληνική Ανοικτή Γραμμή Καταγγελιών για το παράνομο περιεχόμενο στο διαδίκτυο, η οποία λειτουργεί στο πλαίσιο του Ελληνικού Κέντρου Ασφαλούς Διαδικτύου του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας. Η SafeLine.gr διαχειρίζεται καταγγελίες για παράνομο περιεχόμενο στο διαδίκτυο, με ιδιαίτερη έμφαση στο υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών και σε σχετικές μορφές διαδικτυακής παραβίασης, όπως η προσέγγιση ανηλίκων για σεξουαλικούς σκοπούς. Από τον Οκτώβριο του 2024, με απόφαση της ΕΕΤΤ, η SafeLine.gr αναγνωρίζεται ως Αξιόπιστη Πηγή Επισήμανσης Παράνομου Περιεχομένου - Trusted Flagger στην Ελλάδα, σύμφωνα με τον Κανονισμό για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ως εκ τούτου, οι αναφορές της προς τις ψηφιακές πλατφόρμες εξετάζονται κατά προτεραιότητα και αυτό είναι πολύ σημαντικό καθώς πολύ γρήγορα απομακρύνεται το καταγγελλόμενο παράνομο περιεχόμενο.

Ο οδηγός απευθύνεται σε δημοσιογράφους, παραγωγούς περιεχομένου και επαγγελματίες των μέσων ενημέρωσης. Στόχος του είναι να προσφέρει ένα σαφές, πρακτικό και επιστημονικά τεκμηριωμένο πλαίσιο για την υπεύθυνη κάλυψη θεμάτων διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, με σεβασμό στα δικαιώματα, την ιδιωτικότητα, την αξιοπρέπεια και την ασφάλεια κάθε παιδιού.

Περιεχόμενα

Εισαγωγικό σημείωμα	3
1. Γιατί είναι σημαντικό να μιλάμε για τη σεξουαλική κακοποίηση παιδιών	5
2. Τι σημαίνει σεξουαλική κακοποίηση παιδιού	6
3. Πώς καλύπτεται η σεξουαλική κακοποίηση παιδιών στα μέσα ενημέρωσης	7
3.1 Κάλυψη ποινικών διαδικασιών	7
3.2 Συνεντεύξεις και μαρτυρίες	8
4. Ζητήματα που χρειάζονται προσοχή στη δημοσιογραφική κάλυψη	9
4.1 Χρησιμοποιούμε όρους που σέβονται τα δικαιώματα του παιδιού	9
4.2 Ο δράστης φέρει την ευθύνη	10
4.3 Συνδέουμε το θέμα με το ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο	12
4.4 Βοηθάμε το κοινό να κατανοήσει το φαινόμενο	12
4.5 Σεβόμαστε τα δικαιώματα και την οπτική του παιδιού	13
4.6 Αποφεύγουμε τον εντυπωσιασμό	13
4.7 Αναδεικνύουμε την πρόληψη	14
4.8 Παρέχουμε σαφείς οδηγίες και πηγές βοήθειας	15
5. Λίστα ελέγχου για δημοσιογράφους	16
Βιβλιογραφία	18

1. Γιατί είναι σημαντικό να μιλάμε για τη σεξουαλική κακοποίηση παιδιών

Η σεξουαλική κακοποίηση παιδιών δεν είναι μεμονωμένο ή σπάνιο φαινόμενο. Το Συμβούλιο της Ευρώπης αναφέρει ότι περίπου ένα στα πέντε παιδιά στην Ευρώπη πέφτει θύμα κάποιας μορφής σεξουαλικής βίας, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει άγγιγμα, σεξουαλική παρενόχληση, grooming, βιασμό, εκμετάλλευση στην πορνεία, καθώς και διαδικτυακό σεξουαλικό εκβιασμό και εξαναγκασμό.

Η διαδικτυακή διάσταση του φαινομένου έχει λάβει ιδιαίτερα ανησυχητικές διαστάσεις. Σύμφωνα με την [ετήσια αναφορά](#) του δικτύου [INHOPE](#), το 2025 καταγράφηκαν μέσω των γραμμών αναφοράς περισσότερα από 4,7 εκατομμύρια ύποπτα αρχεία CSAM στο διαδίκτυο, σημειώνοντας αύξηση άνω του 450% σε σύγκριση με το 2024. Η εκρηκτική αυτή αύξηση επιβεβαιώνει ότι το φαινόμενο όχι μόνο παραμένει εξαιρετικά σοβαρό, αλλά εξελίσσεται με ταχείς ρυθμούς, ακολουθώντας νέες τεχνολογικές και διαδικτυακές τάσεις.

Η δημοσιογραφία έχει τη δύναμη να φέρνει σύνθετα κοινωνικά ζητήματα στη δημόσια συζήτηση. Αυτή η δύναμη συνοδεύεται από ευθύνη. Ο τρόπος με τον οποίο ένα μέσο ενημέρωσης περιγράφει τη σεξουαλική κακοποίηση παιδιών επηρεάζει την κατανόηση του κοινού, τις κοινωνικές στάσεις, την εμπιστοσύνη των παιδιών και των οικογενειών τους στους θεσμούς, αλλά και την προθυμία των ανθρώπων να αναφέρουν ύποπτο ή παράνομο περιεχόμενο.

Οι λέξεις δεν είναι ουδέτερες. Μπορούν να προστατεύσουν ή να εκθέσουν. Μπορούν να αποδώσουν καθαρά την ευθύνη στον δράστη ή να την αποδυναμώσουν. Μπορούν να παρουσιάσουν τη σεξουαλική κακοποίηση ως έγκλημα και παραβίαση δικαιωμάτων ή να τη μετατρέψουν, άθελά τους, σε θέαμα.

Για τον λόγο αυτό, η υπεύθυνη δημοσιογραφική κάλυψη πρέπει να βασίζεται σε τέσσερις αρχές:

Σεβασμός στα δικαιώματα του παιδιού. Το παιδί έχει δικαίωμα στην προστασία, στην ιδιωτικότητα, στην αξιοπρέπεια και σε μια αντικειμενική παρουσίαση των γεγονότων.

Ακρίβεια στην ορολογία. Οι όροι πρέπει να περιγράφουν τη βία και την εκμετάλλευση χωρίς να τις εξωραΐζουν.

Αποφυγή δευτερογενούς θυματοποίησης. Η κάλυψη δεν πρέπει να εκθέτει το παιδί, να αναπαράγει τραυματικές λεπτομέρειες ή να δημιουργεί κοινωνική αναγνώριση της ταυτότητάς του.

Προσανατολισμός στην πρόληψη και στη βοήθεια. Κάθε ρεπορτάζ μπορεί να προσφέρει στο κοινό σαφείς τρόπους αντίδρασης, αναφοράς και αναζήτησης υποστήριξης.

2. Τι σημαίνει σεξουαλική κακοποίηση παιδιού

Η σεξουαλική κακοποίηση παιδιού περιλαμβάνει κάθε πράξη σεξουαλικού χαρακτήρα στην οποία ένα παιδί εξαναγκάζεται ή εμπλέκεται χωρίς να μπορεί να την κατανοήσει ή να συναινέσει, και η οποία παραβιάζει το σώμα, τα προσωπικά του όρια και την αξιοπρέπειά του. Ως παιδί νοείται κάθε άτομο κάτω των 18 ετών.

Η σεξουαλική κακοποίηση είναι μορφή βίας και κατάχρησης εξουσίας. Μπορεί να συμβεί σε φυσικό χώρο, στο οικογενειακό ή σχολικό περιβάλλον, σε αθλητικούς ή ψυχαγωγικούς χώρους, αλλά και στο διαδίκτυο. Μπορεί να περιλαμβάνει σωματική επαφή, αλλά και μη σωματικές πράξεις, όπως διαδικτυακή παρενόχληση, αποστολή ή απαίτηση γυμνών εικόνων, σεξουαλικά σχόλια, εξαναγκασμό μπροστά σε κάμερα, grooming ή εκβιασμό με προσωπικό υλικό. Η σεξουαλική κακοποίηση παιδιού ορίζεται ως σύνολο πράξεων που παραβιάζουν τη σεξουαλική ακεραιότητα του παιδιού και περιλαμβάνει παραδείγματα τόσο σωματικής όσο και διαδικτυακής κακοποίησης.

Παραδείγματα σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών είναι:

- σεξουαλικά σχόλια για το σώμα ή την εικόνα ενός παιδιού,
- αποστολή σεξουαλικού ή πορνογραφικού περιεχομένου σε παιδί,
- αίτημα προς παιδί να στείλει γυμνή ή σεξουαλικά υπαινικτική φωτογραφία,
- πίεση ή χειραγωγήση παιδιού ώστε να εμφανιστεί σε κάμερα με σεξουαλικό τρόπο,
- ανεπιθύμητο άγγιγμα, θωπείες ή άλλες παραβατικές πράξεις,
- grooming, δηλαδή προσέγγιση ή χειραγωγήση παιδιού με σκοπό τη σεξουαλική κακοποίηση,
- σεξουαλικός εκβιασμός παιδιού, συχνά με απειλή δημοσιοποίησης προσωπικού υλικού,
- παραγωγή, κατοχή, διανομή ή αναδημοσίευση υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών,
- υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών που έχει παραχθεί ή τροποποιηθεί με τεχνητή νοημοσύνη,
- βιασμός ή άλλη γενετήσια πράξη εις βάρος παιδιού.

Κάθε παιδί έχει δικαίωμα προστασίας από όλες τις μορφές βίας. Η σεξουαλική κακοποίηση παιδιού δεν αποτελεί «σχέση», «περιπέτεια», «σκάνδαλο» ή «σεξουαλική εμπειρία». Αποτελεί βία, εκμετάλλευση και παραβίαση δικαιωμάτων. Ένα παιδί δεν είναι ποτέ υπεύθυνο για τη σεξουαλική κακοποίηση που έχει υποστεί. Η ευθύνη ανήκει πάντοτε στον δράστη.

3. Πώς καλύπτεται η σεξουαλική κακοποίηση παιδιών στα μέσα ενημέρωσης

Η δημοσιογραφική κάλυψη υποθέσεων σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών συχνά συνδέεται με αστυνομικές ανακοινώσεις, δικαστικές διαδικασίες, συλλήψεις, κατηγορητήρια ή καταδικαστικές αποφάσεις. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να χρησιμοποιείται συχνά νομική γλώσσα. Η νομική ορολογία είναι αναγκαία όταν περιγράφεται μια ποινική διαδικασία, όμως δεν αρκεί πάντα για να αποδώσει τη βαρύτητα του βιώματος του παιδιού ή την κοινωνική διάσταση του φαινομένου.

Ο δημοσιογράφος πρέπει να ισορροπεί ανάμεσα:

- στο δικαίωμα του κοινού στην ενημέρωση,
- στο τεκμήριο αθωότητας του κατηγορουμένου μέχρι την τελεσίδικη κρίση,
- στο δικαίωμα του παιδιού στην ιδιωτικότητα,
- στην ανάγκη να μη συγκαλύπτεται η σοβαρότητα της κακοποίησης,
- στην αποφυγή αναπαραγωγής λεπτομερειών που μπορεί να οδηγήσουν σε αναγνώριση του παιδιού.

Δεν είναι κάθε πληροφορία που βρίσκεται στη δικογραφία αναγκαία για τη δημοσιογραφική κάλυψη. Δεν είναι κάθε λεπτομέρεια δημοσιεύσιμη. Η ταυτότητα, η οικογενειακή κατάσταση, το σχολείο, η περιοχή κατοικίας, οι φωτογραφίες, τα κοινωνικά δίκτυα ή άλλα αναγνωριστικά στοιχεία του παιδιού πρέπει να προστατεύονται με απόλυτη προτεραιότητα.

3.1 Κάλυψη ποινικών διαδικασιών

Όταν ένα ρεπορτάζ αφορά ποινική διαδικασία, η γλώσσα πρέπει να είναι ακριβής και υπεύθυνη.

Προτιμήστε:

- «σύμφωνα με τη δικογραφία»,
- «σύμφωνα με την αστυνομική ανακοίνωση»,
- «ο κατηγορούμενος φέρεται να...»,
- «το δικαστήριο έκρινε ότι...»,
- «ο δράστης καταδικάστηκε για...»,
- «το παιδί υπέστη σεξουαλική κακοποίηση».

Αποφύγετε:

- «ερωτική σχέση με ανήλικο»,
- «σεξ με ανήλικη»,
- «ροζ σκάνδαλο»,
- «σοκαριστικές λεπτομέρειες»,
- «ανήλικη αποπλάνηση»,
- «ο ανήλικος/η ανήλικη συναίνεσε»,
- «παιδική πορνογραφία» ως δημοσιογραφικό όρο, εκτός εάν αναφέρεται ακριβώς ο τίτλος ή η διατύπωση νομοθετικής διάταξης.

Η γλώσσα πρέπει να αποτυπώνει ότι πρόκειται για πιθανή ή αποδεδειγμένη βία εις βάρος παιδιού, ανάλογα με το στάδιο της υπόθεσης, χωρίς να προκαταλαμβάνει τη δικαστική κρίση.

3.2 Συνεντεύξεις και μαρτυρίες

Η συνέντευξη παιδιού που έχει υποστεί σεξουαλική κακοποίηση ενέχει πολύ υψηλό κίνδυνο επανατραυματισμού. Ένα παιδί δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συναινεί ελεύθερα σε μια δημοσιογραφική διαδικασία που μπορεί να το αναγκάσει να ξαναβιώσει τραυματικά γεγονότα. Συστήνεται να αποφεύγονται τέτοιες συνεντεύξεις με παιδιά και να προτιμώνται ειδικοί ή ενήλικες που έχουν βιώσει κακοποίηση στην παιδική ηλικία και επιθυμούν οι ίδιοι να μιλήσουν.

Σε κάθε περίπτωση, όταν χρησιμοποιούνται μαρτυρίες:

- πρέπει να υπάρχει πλήρης προστασία ταυτότητας,
- δεν πρέπει να αποκαλύπτονται λεπτομέρειες που οδηγούν σε αναγνώριση,
- πρέπει να αποφεύγεται η πιεστική ή συγκρουσιακή συνέντευξη,
- πρέπει να εξηγείται στον/στην συνεντευξιαζόμενο/η πώς θα χρησιμοποιηθεί το υλικό,
- πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ψυχολογική κατάσταση του ατόμου μετά τη δημοσίευση.

4. Ζητήματα που χρειάζονται προσοχή στη δημοσιογραφική κάλυψη

4.1 Χρησιμοποιούμε όρους που σέβονται τα δικαιώματα του παιδιού

Η ορολογία είναι κρίσιμη. Οι όροι που χρησιμοποιούνται για τη σεξουαλική κακοποίηση παιδιών επηρεάζουν τον τρόπο με τον οποίο το κοινό αντιλαμβάνεται το φαινόμενο. Οι όροι χωρίζονται σε κατηγορίες: όροι που συνιστώνται, όροι που πρέπει να χρησιμοποιούνται με προσοχή και όροι που δεν συνιστώνται.

Προτεινόμενοι όροι

Σεξουαλική κακοποίηση παιδιού / παιδιών

Γενικός όρος που καλύπτει σωματικές και μη σωματικές πράξεις οι οποίες παραβιάζουν τη σεξουαλική ακεραιότητα και αξιοπρέπεια του παιδιού. Περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, τη σεξουαλική παρενόχληση, το grooming, τον εξαναγκασμό, τον σεξουαλικό εκβιασμό και την παραγωγή ή διακίνηση υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.

Σεξουαλικό αδίκημα εις βάρος παιδιού

Κατάλληλος όρος όταν γίνεται αναφορά σε ποινική διαδικασία, αστυνομική ανακοίνωση ή δικαστική υπόθεση.

Υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών - CSAM

Αναφέρεται σε εικόνες, βίντεο ή άλλο οπτικοακουστικό/ψηφιακό υλικό στο οποίο παιδί υφίσταται σεξουαλική κακοποίηση. Το υλικό αυτό δεν είναι «περιεχόμενο ενηλίκων». Είναι τεκμήριο εγκλήματος και συνεχής πηγή επαναθυματοποίησης κάθε φορά που αποθηκεύεται, διακινείται ή αναπαράγεται.

Εικόνες/βίντεο παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης

Όρος ήδη χρησιμοποιούμενος από τη SafeLine.gr, κατάλληλος για δημοσιογραφική χρήση στην Ελλάδα.

Grooming / διαδικτυακή προσέγγιση παιδιού για σεξουαλικούς σκοπούς

Αναφέρεται στη σταδιακή προσέγγιση, χειραγώγηση ή προετοιμασία παιδιού, με στόχο τη σεξουαλική κακοποίηση, την παραγωγή υλικού ή τη συνάντηση στον φυσικό κόσμο. Η SafeLine περιγράφει το grooming ως ενέργειες ενήλικου ατόμου για την προσέλκυση ανηλίκων με σκοπό την τέλεση γενετήσιων πράξεων ή σχετικών αδικημάτων.

Σεξουαλικός εκβιασμός παιδιού / sextortion

Αναφέρεται στον εκβιασμό παιδιού με απειλή δημοσιοποίησης γυμνού, σεξουαλικού ή σεξουαλικά υπαινικτικού υλικού. Μπορεί να έχει ως στόχο περισσότερες εικόνες, χρήματα, συνάντηση, σιωπή ή άλλη μορφή ελέγχου.

Αυτοπαραγόμενο υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών

Αναφέρεται σε υλικό που έχει δημιουργηθεί από το ίδιο το παιδί, πιθανώς ύστερα από πίεση, χειραγώγηση, απειλή, εξαπάτηση ή grooming. Ο όρος πρέπει να χρησιμοποιείται με μεγάλη προσοχή, ώστε να μη δημιουργείται η εντύπωση ότι το παιδί φέρει την ευθύνη.

Υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών που έχει παραχθεί ή αλλοιωθεί με τεχνητή νοημοσύνη

Περιλαμβάνει συνθετικές εικόνες, deepfakes, τροποποιημένες φωτογραφίες πραγματικών

παιδιών ή υλικό που σεξουαλικοποιεί παιδιά μέσω τεχνολογικών εργαλείων. Ακόμη και όταν το υλικό είναι τεχνητά παραγόμενο, δεν είναι ακίνδυνο: μπορεί να χρησιμοποιηθεί για εκβιασμό, grooming, στοχοποίηση πραγματικών παιδιών και διευκόλυνση της διακίνησης παράνομου υλικού.

Όροι που χρησιμοποιούνται μόνο με προσοχή

Βιασμός παιδιού

Ο όρος είναι ισχυρός ιδίως όταν υπάρχει σχετική νομική κρίση ή κατηγορία. Ωστόσο, δεν πρέπει να περιορίζει την κατανόηση της σεξουαλικής κακοποίησης μόνο όταν υπάρχει σωματική επαφή. Πολλές μορφές σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών είναι μη σωματικές ή διαδικτυακές, αλλά πολύ σοβαρές.

Θύμα

Ο όρος χρησιμοποιείται συχνά στη νομική και αστυνομική γλώσσα. Στη δημοσιογραφική γραφή, όταν είναι δυνατόν, προτιμάται η διατύπωση «παιδί που έχει υποστεί σεξουαλική κακοποίηση» ή «παιδί που έχει βιώσει κακοποίηση». Για ενήλικες που μιλούν για εμπειρίες της παιδικής τους ηλικίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί και ο όρος «επιζών/επιζώσα», εφόσον το ίδιο το πρόσωπο τον αποδέχεται.

Όροι που δεν συνιστώνται

Παιδική πορνογραφία

Δεν συνιστάται ως δημοσιογραφικός όρος. Ο όρος «πορνογραφία» παραπέμπει σε περιεχόμενο ενηλίκων, συναίνεση και σεξουαλική ψυχαγωγία. Ένα παιδί δεν μπορεί να συναινέσει στη σεξουαλική του εκμετάλλευση. Γι' αυτό προτιμώνται οι όροι «υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών» ή «εικόνες/βίντεο παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης». Ο όρος «πορνογραφία ανηλίκων» μπορεί να εμφανιστεί μόνο όταν γίνεται ακριβής αναφορά σε νομοθετική διάταξη ή κατηγορία.

Παιδική πορνεία

Δεν πρέπει να χρησιμοποιείται. Ένα παιδί δεν είναι «εργαζόμενο στο σεξ». Είναι παιδί που υφίσταται σεξουαλική εκμετάλλευση ή κακοποίηση, συχνά και εμπορία ανθρώπων.

Ερωτική σχέση με ανήλικο / σχέση με μαθήτριά / σχέση με 14χρονο

Οι όροι αυτοί υπονοούν συναίνεση ή ισοτιμία. Όταν υπάρχει ενήλικας και παιδί, ιδίως σε σχέση εξουσίας, εξάρτησης ή επιρροής, δεν πρόκειται για ισότιμη σχέση.

4.2 Ο δράστης φέρει την ευθύνη

Η ευθύνη για τη σεξουαλική κακοποίηση ανήκει πάντα στον δράστη. Δεν ανήκει ποτέ στο παιδί. Δεν σχετίζεται με την εμφάνιση, τη συμπεριφορά, την προηγούμενη επικοινωνία, την ανάρτηση φωτογραφιών, την περιέργεια, την αφέλεια, την εμπιστοσύνη, την κατάσταση μέθης ή οποιοδήποτε άλλο χαρακτηριστικό του παιδιού.

Η σύνταξη της πρότασης έχει σημασία. Ο δράστης πρέπει να εμφανίζεται ως υποκείμενο της πράξης. Το παιδί δεν πρέπει να παρουσιάζεται σαν να «προκάλεσε», «επέλεξε», «συμμετείχε» ή «έστειλε» χωρίς να αποδίδεται το πλαίσιο πίεσης, χειραγώγησης ή

κακοποίησης. Το αρχικό κείμενο δίνει ιδιαίτερη έμφαση στο ότι η γλώσσα δεν πρέπει να αποκρύπτει την ευθύνη του δράστη ούτε να υποβαθμίζει την κακοποίηση.

Παραδείγματα διατύπωσης

Να αποφεύγεται	Να προτιμάται
Ο άνδρας είχε σχέση με 14χρονη.	Ο ενήλικας κατηγορείται ότι κακοποίησε σεξουαλικά παιδί 14 ετών.
Έκανε σεξ με ανήλικη.	Κατηγορείται για γενετήσια πράξη / σεξουαλική κακοποίηση εις βάρος παιδιού.
Η ανήλικη έστειλε γυμνές φωτογραφίες.	Ο ενήλικας φέρεται να πίεσε ή να χειραγώγησε το παιδί ώστε να στείλει γυμνό υλικό.
Βρέθηκε παιδική πορνογραφία.	Βρέθηκε υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.
Η ανήλικη παρασύρθηκε σε ροζ κύκλωμα.	Το παιδί φέρεται να υπέστη σεξουαλική εκμετάλλευση.
Ο δράστης είχε ερωτικές συνομιλίες με ανήλικο.	Ο ενήλικας φέρεται να προσέγγισε παιδί για σεξουαλικούς σκοπούς.
Παιδιά παράγουν μόνα τους πορνογραφικό υλικό.	Παιδιά πιέζονται, χειραγωγούνται ή εκβιάζονται ώστε να δημιουργήσουν υλικό που στη συνέχεια διακινείται ως υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.
Τεχνητή νοημοσύνη παράγει παιδική πορνογραφία.	Εργαλεία τεχνητής νοημοσύνης χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ή αλλοίωση υλικού σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, δράστης μπορεί να είναι άλλο παιδί ή έφηβος. Και τότε η πράξη πρέπει να αντιμετωπίζεται σοβαρά, αλλά η γλώσσα πρέπει να παραμένει συμβατή με τα δικαιώματα του παιδιού. Αποφεύγονται ακραίοι όροι και προτιμώνται ακριβείς διατυπώσεις, όπως «παιδί/έφηβος που φέρεται να τέλεσε σεξουαλικό αδίκημα εις βάρος άλλου παιδιού».

4.3 Συνδέουμε το θέμα με το ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο

Η σεξουαλική κακοποίηση παιδιών δεν πρέπει να παρουσιάζεται ως «μεμονωμένο περιστατικό», «οικογενειακή τραγωδία» ή «σοκαριστική υπόθεση» αποκομμένη από το κοινωνικό πλαίσιο. Τα ρεπορτάζ που μένουν μόνο στην ποινική διάσταση περιορίζουν την κατανόηση του φαινομένου.

Το κοινό χρειάζεται να κατανοήσει ότι η σεξουαλική κακοποίηση παιδιών συνδέεται με:

- κατάχρηση εξουσίας και εμπιστοσύνης,
- ανισότητες ηλικίας, γνώσης, δύναμης ή εξάρτησης,
- έλλειψη ενημέρωσης και πρόληψης,
- ψηφιακές πλατφόρμες και μηχανισμούς διαμοιρασμού,
- κοινωνικά ταμπού που δυσκολεύουν την αποκάλυψη,
- φόβο, ντροπή και ενοχή που συχνά βιώνουν τα παιδιά,
- οργανωμένα δίκτυα διακίνησης παράνομου υλικού,
- τεχνολογίες που μπορούν να επιταχύνουν την παραγωγή, αντιγραφή και διάδοση κακοποιητικού υλικού.

Η δημοσιογραφία μπορεί να συμβάλει στη μετατόπιση της συζήτησης από το «τι συνέβη σε μία υπόθεση» στο «πώς προστατεύουμε τα παιδιά, πώς αναγνωρίζουμε τον κίνδυνο, πώς αναφέρουμε παράνομο περιεχόμενο και πώς στηρίζουμε όσους έχουν υποστεί κακοποίηση». Η δημοσιογραφική κάλυψη δεν πρέπει να απομονώνει το περιστατικό, αλλά να αναδεικνύει το ευρύτερο κοινωνικό πρόβλημα και τη δυνατότητα πρόληψης.

4.4 Βοηθάμε το κοινό να κατανοήσει το φαινόμενο

Ένα υπεύθυνο ρεπορτάζ δεν περιορίζεται στην περιγραφή μιας υπόθεσης. Προσφέρει πλαίσιο. Εξηγεί όρους. Δίνει στο κοινό τη δυνατότητα να αναγνωρίσει κινδύνους και να δράσει σωστά.

Χρήσιμες πληροφορίες που μπορούν να ενταχθούν σε ένα άρθρο:

- τι είναι η σεξουαλική κακοποίηση παιδιών,
- τι είναι το υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών,
- τι είναι το grooming,
- τι είναι το sextortion,
- πώς μπορεί ένα παιδί να παγιδευτεί διαδικτυακά,
- γιατί ένα παιδί μπορεί να αργήσει να μιλήσει,
- γιατί η ντροπή και ο φόβος συχνά εμποδίζουν την αναφορά,

- πού μπορεί κάποιος να κάνει καταγγελία,
- πού μπορεί ένα παιδί, γονέας ή εκπαιδευτικός να αναζητήσει υποστήριξη.

Η [SafeLine.gr](https://www.safeline.gr) δέχεται καταγγελίες για παράνομο περιεχόμενο στο διαδίκτυο, ενώ η [Help-line.gr](https://www.help-line.gr) παρέχει δωρεάν υποστήριξη μέσω τηλεφώνου (210 6007686), email και live chat. Η επικοινωνία με τη Help-line.gr είναι απόρρητη, ανώνυμη και εμπιστευτική.

4.5 Σεβόμαστε τα δικαιώματα και την οπτική του παιδιού

Η προστασία του παιδιού προηγείται της δραματοποίησης, της αποκλειστικότητας και της αναγνωσιμότητας. Τα παιδιά έχουν δικαίωμα στην ιδιωτικότητα, στον σεβασμό, στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και στην προστασία από περαιτέρω βλάβη. Οι δημοσιογράφοι πρέπει να εξετάζουν προσεκτικά ποιες πληροφορίες πρέπει πράγματι να δημοσιοποιηθούν και ποιες μπορεί να προκαλέσουν περαιτέρω βλάβη.

Δεν δημοσιεύουμε:

- όνομα ή αρχικά του παιδιού,
- φωτογραφίες ή βίντεο του παιδιού,
- φωτογραφίες σπιτιού, σχολείου, γειτονιάς ή συγγενών,
- λεπτομερή τοποθεσία,
- ονόματα γονέων ή συγγενών όταν μπορούν να οδηγήσουν σε ταυτοποίηση,
- περιγραφές που αναπαράγουν το περιεχόμενο της κακοποίησης,
- screenshots συνομιλιών,
- usernames, links ή πληροφορίες που μπορεί να οδηγήσουν σε αναζήτηση του υλικού,
- στοιχεία για την ψυχική κατάσταση του παιδιού χωρίς σαφή λόγο δημόσιου συμφέροντος.

Η ερώτηση δεν είναι μόνο «είναι αληθινό;». Αλλά εξίσου σημαντικά είναι και το αν «είναι αναγκαίο να δημοσιευθεί;», «προστατεύει ή εκθέτει το παιδί;», «μπορεί να οδηγήσει σε αναγνώριση;», «συμβάλλει στην ενημέρωση ή απλώς ικανοποιεί την περιέργεια;».

4.6 Αποφεύγουμε τον εντυπωσιασμό

Η σεξουαλική κακοποίηση παιδιών δεν πρέπει να παρουσιάζεται ως θέαμα. Ο εντυπωσιασμός διαστρεβλώνει το φαινόμενο, αυξάνει τον φόβο, μπορεί να ενισχύσει τα ταμπού και δεν προσφέρει λύσεις. Συστήνεται η αποφυγή περιττών οπτικών και σεξουαλικοποιημένων περιγραφών, καθώς δεν ωφελούν το παιδί και μπορούν να οδηγήσουν σε επανατραυματισμό.

Αποφύγετε τίτλους όπως:

- «Φρίκη με ανήλικη»,
- «Σοκάρουν οι λεπτομέρειες»,
- «Ροζ κύκλωμα με παιδιά»,
- «Ανήλικη έστειλε γυμνές φωτογραφίες»,
- «Ερωτικό σκάνδαλο με 13χρονη»,
- «Τέρας κακοποιούσε παιδί».

Προτιμήστε τίτλους όπως:

- «Υπόθεση σεξουαλικής κακοποίησης παιδιού διερευνάται από τις αρχές»,
- «Καταγγελία για υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών στο διαδίκτυο»,
- «Πώς αναφέρεται ύποπτο υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών»,
- «Η πρόληψη της διαδικτυακής σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών απαιτεί ενημέρωση και έγκαιρη αναφορά»,
- «Οδηγίες προς γονείς και παιδιά για grooming και διαδικτυακό εκβιασμό».

4.7 Αναδεικνύουμε την πρόληψη

Η δημοσιογραφική κάλυψη δεν πρέπει να τελειώνει στη διαπίστωση της βλάβης. Πρέπει να αναδεικνύει τι μπορεί να γίνει για την πρόληψη και την αντιμετώπιση.

Χρήσιμες οπτικές πρόληψης:

- εκπαίδευση παιδιών για τα προσωπικά όρια και την ασφαλή διαδικτυακή επικοινωνία,
- συζήτηση για το grooming με ηλικιακά κατάλληλη γλώσσα,
- ενίσχυση της εμπιστοσύνης παιδιού-ενηλίκου,
- ενημέρωση γονέων και εκπαιδευτικών για σημάδια κινδύνου,
- μη ενοχοποιητική αντιμετώπιση παιδιών που ζητούν βοήθεια,
- άμεση αναφορά παράνομου ή ύποπτου υλικού,
- συνεργασία ΜΜΕ, αρχών, σχολείων, οργανισμών προστασίας παιδιών και ψηφιακών πλατφορμών.

Η πρόληψη δεν είναι ατομική υπόθεση μόνο των γονέων ή των παιδιών. Είναι συλλογική ευθύνη θεσμών, πολιτείας, εκπαιδευτικής κοινότητας, τεχνολογικών εταιρειών, μέσων ενημέρωσης και κοινωνίας.

4.8 Παρέχουμε σαφείς οδηγίες και πηγές βοήθειας

Κάθε άρθρο ή ρεπορτάζ για σεξουαλική κακοποίηση παιδιών είναι καλό να ολοκληρώνεται με πρακτικό πλαίσιο οδηγιών. Συστήνεται να περιλαμβάνεται στο τέλος του άρθρου πλαίσιο με οδηγίες ή/και πηγές βοήθειας.

Προτεινόμενο πλαίσιο για χρήση σε άρθρα

Εάν συναντήσετε στο διαδίκτυο υλικό που υποψιάζεστε ότι απεικονίζει σεξουαλική κακοποίηση παιδιού:

- Μην το κατεβάσετε.
- Μην το αναδημοσιεύσετε.
- Μην το στείλετε σε τρίτους.
- Κρατήστε, εφόσον είναι ασφαλές, τη διεύθυνση URL και βασικές πληροφορίες για το πού εντοπίστηκε.
- Κάντε καταγγελία στη SafeLine.gr.
- Εάν υπάρχει άμεσος κίνδυνος για παιδί, επικοινωνήστε με την Αστυνομία.

Για ζητήματα παραβατικής συμπεριφοράς μέσω διαδικτύου:

Η [SafeLine.gr](https://www.safeline.gr) δίνει τη δυνατότητα υποβολής καταγγελίας με προαιρετική συμπλήρωση προσωπικών στοιχείων ώστε η καταγγελία να μπορεί να παραμείνει ανώνυμη.

Με [απόφαση](#) της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (ΕΕΤΤ), από τον Οκτώβριο του 2024, η SafeLine αναγνωρίζεται ως Αξιόπιστη Πηγή Επισήμανσης Παράνομου Περιεχομένου (Trusted Flagger) στην Ελλάδα, σύμφωνα με τον Κανονισμό για τις Ψηφιακές Υπηρεσίες ([Digital Services Act – DSA](#)) της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στην πράξη, η ιδιότητα του Trusted Flagger σημαίνει ότι οι αναφορές της SafeLine προς τις ψηφιακές πλατφόρμες θεωρούνται αξιόπιστες, πλήρως τεκμηριωμένες και εξετάζονται κατά προτεραιότητα, όπως προβλέπεται από το κανονιστικό πλαίσιο του DSA. Αυτό ενισχύει ουσιαστικά την αποτελεσματικότητα του μηχανισμού Notice & Action, επιταχύνει τις διαδικασίες αξιολόγησης και συμβάλλει στη γρηγορότερη απομάκρυνση παράνομου και επιβλαβούς περιεχομένου από το ψηφιακό περιβάλλον.

Αν ένα παιδί βρίσκεται σε κίνδυνο επικοινωνήστε με τη Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος της Ελληνικής Αστυνομίας στο τηλέφωνο 11188

5. Λίστα ελέγχου για δημοσιογράφους

1. Χρησιμοποιώ ορολογία που σέβεται τα δικαιώματα του παιδιού

Γράφω «υλικό σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών» ή «εικόνες/βίντεο παιδικής σεξουαλικής κακοποίησης», όχι «παιδική πορνογραφία», εκτός εάν αναφέρομαι σε ακριβή νομική διατύπωση.

2. Αποδίδω ξεκάθαρα την ευθύνη στον δράστη

Δεν αφήνω τη σύνταξη, τον τίτλο ή τις λέξεις να υπονοούν ότι το παιδί φταίει ή συναινέσε.

3. Προστατεύω την ταυτότητα του παιδιού

Δεν δημοσιεύω στοιχεία που μπορούν άμεσα ή έμμεσα να οδηγήσουν στην αναγνώριση του παιδιού.

4. Αποφεύγω τις περιττές λεπτομέρειες

Δεν περιγράφω το υλικό, την πράξη ή τη συνομιλία με τρόπο που σεξουατικοποιεί ή επανατραυματίζει το παιδί.

5. Δεν αναπαράγω παράνομο ή επιβλαβές υλικό

Δεν δημοσιεύω screenshots, links, usernames, εικόνες ή αποσπάσματα που μπορεί να οδηγήσουν σε εντοπισμό ή περαιτέρω διάδοση του υλικού.

6. Βάζω το θέμα σε κοινωνικό πλαίσιο

Δεν παρουσιάζω την υπόθεση ως μεμονωμένο «σκάνδαλο». Εξηγώ το φαινόμενο, τους μηχανισμούς, τους κινδύνους και την ανάγκη πρόληψης.

7. Χρησιμοποιώ ειδικούς

Συμβουλευόμαι φορείς παιδικής προστασίας, ειδικούς ψυχικής υγείας, νομικούς, οργανισμούς κατά της διαδικτυακής κακοποίησης και αρμόδιες αρχές.

8. Σέβομαι τη δικαστική διαδικασία χωρίς να υποβαθμίζω τη βία

Τηρώ το τεκμήριο αθωότητας, αλλά δεν χρησιμοποιώ γλώσσα που μειώνει τη σοβαρότητα της κακοποίησης.

9. Προσφέρω πληροφορίες για γραμμές υποστήριξης και βοήθειας

SafeLine.gr για καταγγελία, Help-line.gr για υποστήριξη, Αστυνομία όταν υπάρχει άμεσος κίνδυνος.

10. Σκέφτομαι πρώτα το παιδί

Πριν από κάθε δημοσίευση ρωτώ: «Θα μπορούσε αυτό να βλάψει το παιδί; Θα μπορούσε να το εκθέσει; Είναι απαραίτητο για την ενημέρωση του κοινού;».

Η σεξουαλική κακοποίηση παιδιών είναι ζήτημα προστασίας παιδιών, ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δημόσιας ευθύνης και κοινωνικής πρόληψης.

Οι δημοσιογράφοι μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά:

- στην ορθή κατανόηση του φαινομένου,
- στην αποφυγή ενοχοποίησης των παιδιών,
- στην ανάδειξη της ευθύνης των δραστών,
- στην ενθάρρυνση αναφορών,
- στην πρόληψη νέων περιστατικών.

Οι λέξεις διαμορφώνουν την πραγματικότητα. Στην δημοσιογραφική κάλυψη της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, οι σωστές λέξεις μπορούν να προστατεύσουν.

Βιβλιογραφία

ECPAT International. (2016). *Terminology guidelines for the protection of children from sexual exploitation and sexual abuse*. <https://ecpat.org/luxembourg-guidelines/>

ECPAT International. (n.d.). *Luxembourg Guidelines*. Retrieved July 8, 2026, from <https://ecpat.org/luxembourg-guidelines/>

Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων. (2024, October 21). Αναγνώριση της ιδιότητας αξιόπιστης πηγής επισήμανσης παράνομου περιεχομένου, σύμφωνα με το άρθρο 22 του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/2065, στο Ίδρυμα Τεχνολογίας και Έρευνας / FORTH [Απόφαση ΑΠ 1130/18]. <https://www.safeline.gr/wp-content/uploads/2024/11/A%CE%A0-signed-5.pdf>

Ελληνική Αστυνομία. (2011, October 28). Διεύθυνση Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος. <https://www.astynomia.gr/2011/10/28/diefthynsi-dioxis-ilektronikou-egklimatos/>

European Parliament and Council of the European Union. (2022). *Regulation (EU) 2022/2065 of the European Parliament and of the Council of 19 October 2022 on a Single Market for Digital Services and amending Directive 2000/31/EC (Digital Services Act)*. Official Journal of the European Union, L 277, 1–102. <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj>

Help-line.gr. (n.d.). *Help-line: Γραμμή Βοηθείας*. Retrieved July 8, 2026, from <https://www.help-line.gr/>

National Center for Missing & Exploited Children. (2024). *2023 CyberTipline report*. <https://www.missingkids.org/content/dam/missingkids/pdfs/2023-CyberTipline-Report.pdf>

Pitkäranta, E. (2025). *Words shape reality: Guidelines for journalists reporting on child sexual abuse* (E. Pösö, Trans.). Save the Children Finland.

Στοιχεία από το αρχικό PDF: τίτλος, συγγραφή, μετάφραση και φορέας έκδοσης.

Safeline.gr. (n.d.). *Αρχική*. Retrieved July 8, 2026, from <https://www.safeline.gr/>

Safeline.gr. (n.d.). *Υποβάλετε καταγγελία*. Retrieved July 8, 2026, from <https://www.safeline.gr/kane-mia-kataggelia/>

Safeline.gr. (2020, October 22). *Παρενόχληση ανηλίκου*. <https://www.safeline.gr/nomothesia/parenohlisi-anilikoy/>

Safeline.gr. (2023, May 29). *Πορνογραφία ανηλίκων*. <https://www.safeline.gr/nomothesia/pornografia-anilikon/>

Council of Europe. (n.d.). *About one in five children in Europe are victims of some form of sexual violence*. Retrieved July 8, 2026, from <https://human-rights-channel.coe.int/stop-child-sexual-abuse-in-sport-en.html>

INHOPE. (n.d.). *Shaping the story: Media guidelines for reporting on child sexual abuse*. <https://www.inhope.org/>

Internet Watch Foundation. (n.d.). *Child sexual abuse material terminology and reporting resources*. <https://www.iwf.org.uk/>

UNICEF. (n.d.). *Convention on the Rights of the Child*. <https://www.unicef.org/child-rights-convention>

Η σωστή ενημέρωση σώζει ζωές.
Με υπεύθυνη και παιδοκεντρική
δημοσιογραφία, μπορούμε να
σπάσουμε τη σιωπή, να ενισχύσουμε
την προστασία των παιδιών και να
συμβάλουμε στην πρόληψη της
σεξουαλικής κακοποίησης.